

**III. PROGRAMELE ȘI PROIECTELE DE CERCETARE ALE
INSTITUTULUI DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU
PE 2012**

COLECTIV: ISTORIA ORAȘELOR

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

PROGRAM DE CERCETARE NR. 1

- a. **Denumire:** Cercetări fundamentale privind istoria orașelor din România.
- b. **Coordonator:** Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu / Comisia de Istorie a Orașelor din România / dr. Paul Niedermaier.
- c. **Stadiul actual al cunoștințelor:** istoria orașelor nu a constituit până de curând un domeniu de cercetare aparte, drept pentru care lipsesc lucrări fundamentale din acest domeniu.
- d. **Scopul programului:** publicarea unor lucrări de referință, utilizabile pe plan național și internațional; completarea, în continuare, a unei baze de date bibliografice la care se poate apela pentru informații auxiliare.
- e. **Rezultate scontate:** impulsivarea studiilor de istorie a orașelor, ridicarea lor la o treaptă calitativ superioară și, implicit, recuperarea rămânerii în urmă a României pe plan mondial în acest domeniu.
- f. **Mod de valorificare:** Publicarea la Editura Academiei și la Editura Enciclopedică în seria *Contribuții la istoria orașelor din România*.
- g. **Durata:** diferită, de la proiect la proiect.

PROIECT DE CERCETARE NR.1

- a. **Denumire:** *Atlas istoric al orașelor din România. Brăila (faza 3: finalizare hărți, traducere text, pregătire editorială, publicare și diseminare rezultate).*
 - b. **Coordonator:** Dan Dumitru Iacob.
 - c. **Colectiv de cercetare:** Mariana Vlad, Dan Dumitru Iacob, Ionel Cândeș, Maria Stoica.
 - d. **Termen de realizare:** trei ani (2010–2012).
- Faza 1:** (2010) identificarea colaboratorilor externi, identificarea și strângerea bibliografiei, precum și obținerea planurilor, hărților și imaginilor necesare proiectului;
- Faza 2:** (2011), redactarea textului / desenarea hărților, procurare de planuri;
- Faza 3:** (2012), traducerea textului în limba germană, detectarea surselor de finanțare, corecturi, machetarea manuscrisului și pregătirea pentru tipar, publicarea fasciculei și diseminarea rezultatelor (inclusiv în format on-line printr-o bază de date internațională).
- e. **Stadiul actual al cunoștințelor:** întocmirea pe plan național a atlaselor istorice constituie la ora actuală obiectivul de cercetare prioritar al Comisiei Internaționale pentru Istoria Orașelor. În România lucrările de acest gen sunt la început. Totuși, până în prezent au apărut șase fascicule: C/1, *Sighișoara*, în 2000, C/2, *Sebeș*, în 2004, A/1, *Suceava*, în 2005, B/1, *Târgoviște*, în 2006, B/2, *Câmpulung*, în 2008, și A/2, *Siret*, în 2010.
- f. **Scopul proiectului:** valorificarea prin publicare a rezultatelor cercetării (prin care s-a urmărit crearea unei baze de date pentru cercetări comparative ample, crearea unor

materiale didactice pentru învățământul preuniversitar și universitar, introducerea în circuitul științific internațional a informațiilor esențiale despre orașele românești cu o zestre istorică și urbanistică deosebită, stabilirea unor repere istorice pentru comunitățile locale, pentru reprezentanții și ediliilor lor).

g. Materiale și metode de lucru: adunarea și prelucrarea informației, redactarea textului, desenarea hărților, traducerea fasciculei în limba germană, prelucrarea ilustrațiilor, realizarea machetelor fasciculei, imprimare, corectură, coordonarea operațiunilor de finanțare și tipărire.

h. Rezultate scontate: finalizarea proiectului la sfârșitul anului 2012.

i. Valorificarea rezultatelor: prin publicarea fasciculei. Atlasul va fi introdus în circuitul științific național și internațional (prin exemplarele destinate promovării) și va fi accesibil publicului (prin tirajul comercial).

j. Colaborări în țară: cu Primăria Orașului Brăila, Muzeul Brăilei, Biblioteca Academiei Române – Cabinetul de hărți.

PROIECT DE CERCETARE NR. 2

a. Denumire: *Dicționar istoric al orașelor din România*

b. Coordonatori: Anda-Lucia Spânu, Maria-Emilia Țiplic

c. Colectiv de cercetare: mai mulți cercetători din cadrul instituțiilor menționate la punctul „j”, o parte dintre ei membrii ai Comisiei de Istorie a Orașelor din România.

d. Termen de realizare: șase ani (2007–2012).

2007: redactare 75 de voci; sistematizarea materialului primit de la colaboratori;

2008: redactare 76 de voci; sistematizarea materialului primit de la colaboratori;

2009: redactare 68 de voci; sistematizarea materialului primit de la colaboratori;

2010: redactare 68 de voci; sistematizarea materialului primit de la colaboratori;

2011: redactarea a 30 de voci; corectarea și completarea vocilor primite în anii anteriori; sistematizarea materialului primit de la colaboratori;

2012: redactarea și sistematizarea textului vocilor restante (43); ordonarea alfabetică a fișelor; corectura materialului final.

e. Stadiul actual al cunoștințelor: Comisia de Istorie a Orașelor din România a demarat o serie de lucrări de mare anvergură, care au corespuns unor proiecte majore ale Comisiei Internaționale pentru Istoria Orașelor. Dintre cele ale căror rezultate au fost deja publicate amintim: *Atlas istoric al orașelor din România* (fasciculele *Sighișoara*, *Sebeș*, *Suceava*, *Târgoviște*, *Câmpulung*, *Siret*), *Elenchus fontium historiae urbanae* și *Bibliografia istorică a orașelor din România*. De asemenea, amintim *Vechi reprezentări grafice ale orașelor din România*, proiect finalizat și care se află în faza pregătirii pentru tipar.

f. Scopul proiectului: *Dicționar istoric al orașelor din România* va fi un instrument de lucru indispensabil nu doar specialiștilor în istorie urbană, ci și arheologilor, istoricilor, arhitecților, istoricilor de artă.

g. Materiale și metode de lucru: Dicționarul va cuprinde, după foaia de titlu, un cuprins, lista colaboratorilor cu inițialele lor (indicate la sfârșitul fiecărui articol elaborat de aceștia), o prefață, lista de abrevieri și o introducere privind istoria orașelor de pe teritoriul României. După prezentarea orașelor, însoțită în cazul centrelor de maximă importanță și de un plan, va mai urma un glosar multilingv de localități.

h. Rezultate scontate: Manuscris pregătit pentru tipar.

i. Valorificarea rezultatelor: Publicarea lucrării.

j. Colaborări în țară:

Centrul de Istorie și Civilizație Europeană Iași;

Complexul Muzeal Național Bucovina;

Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” București;

Muzeul „Pamfil Șeicaru” din Orșova

Muzeul Județean Târgu Mureș;

Siebenbürgen-Institut an Universität Heidelberg;

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași – Facultatea de Istorie;

Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca;

Universitatea București – Facultatea de Istorie;

Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” București;

Universitatea Politehnică Timișoara – Facultatea de Arhitectură;

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați – Facultatea de Istorie, Filosofie și Teologie și

Facultatea de Științe Economice.

Muzeul Țării Crișurilor, Oradea

Muzeul Județean Arad

Direcția Județeană Brașov a Arhivelor Naționale

Direcția Județeană Cluj a Arhivelor Naționale

Muzeul Județean Satu Mare

Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Baia Mare

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

PROGRAM DE CERCETARE NR. 2

a. Denumire: *Mărturii arheologice de locuire și conviețuire în Transilvania de Sud, secolele VIII-XIII*

b. Coordonator: ICSU Sibiu – dr. Zeno-Karl Pinter, ½ normă

c. Stadiul actual al cunoștințelor: Cercetarea materialului arheologic al acestei etape cronologice s-a făcut doar sporadic și pe complexe sau areale restranse. Există de asemenea puține studii referitoare la situri cercetate arheologic, iar sintezele asupra unor categorii de material sunt insuficiente, lăsând mereu loc unor interpretări politizate, tendențioase și anacronice. Cele mai multe studii abordează doar rezultate ale unor cercetări arheologice de sit, fără o coroborare a acestora și fără să creioneze concluzii istorice.

d. Scopul programului: Clarificarea relațiilor dintre diferitele grupuri umane din Transilvania de Sud la începuturile Evului Mediu pe baza materialului arheologic și a corelării acestuia cu informația istorică scrisă.

e. Rezultate scontate: Realizarea unui tablou istoric cât mai corect al unei zone de maximă importanță pentru istoria de ansamblu a Transilvaniei.

f. Mod de valorificare: publicare; comunicări științifice

g. Durata; etape: 2009–2012

Etapa I. Piese de podoabă, inventar funerar, determinare etnică. (2009)

Etapa II. Necropole de tip „Ciumbrud – Orăștie”, influențe Central Europene în cultura materială transilvăneană. (2010)

Etapa III. Necropole birituale din Transilvania (2011)

Etapa IV. Spiritualitate și cultură materială în Transilvania – rit și ritual, monumente de cult (2012)

PROIECT DE CERCETARE NR. 1

a. Denumirea: Spiritualitate și cultură materială în Transilvania – rit și ritual, monumente de cult

b. Coordonator: prof.dr. Zeno-Karl Pinter

c. Colectiv de cercetare: dr. Ioan Marian Țiplic, dr. Aurel Dragotă – U.L.B. Sibiu, George Tomegea, Muzeul Astra, prof. dr. Vida Tivadar, Universitatea Budapesta, dr. Mathias Beer, Tübingen.

d. Termen de realizare: 2012

e. Stadiul actual al cunoștințelor: Cercetarea materialului destul de vast a fost făcută pe grupe de lucru începând din anul 2009. Fiecare membru al colectivului a preluat o categorie de material și un orizont cultural, respectiv cronologic ce urmează a fi corelat în continuare într-un volum colectiv. Parțial aceste materiale au fost publicate în formă de rapoarte de săpătură sau comunicări susținute la sesiuni de comunicari științifice sau simpozioane.

f. Scopul proiectului: Realizarea unei cartări corecte a tuturor necropolelor birituale decoperite în Transilvania și corelarea acestora cu descoperirile din Bazinul Carpatic.

g. Materiale și metode de lucru: Analiza de material, cercetarea arheologică, etnologică și arheometrică.

h. Rezultat scontat: Clarificarea aspectelor tipologice și cronologice ale materialului analizat.

i. Valorificarea rezultatelor: publicare.

j. Colaborări în țară: ULB Sibiu, Muzeul Astra Sibiu.

k. Colaborări în străinătate: Universitatea Tübingen, Universitatea Budapesta,

**COLECTIV: ISTORIE
ACADEMIA ROMÂNĂ**

INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

PROGRAM DE CERCETARE NR. 3

a. Denumire: *Studii privitoare la istoria germanilor din România*

b. Coordonator: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu – dr. Vasile Ciobanu

c. Colectiv de cercetare: dr. Vasile Ciobanu, dr. Gudrun-Liane Ittu

d. Termen de realizare: 2010-2013

Faza 1: 2010-2011 documentare și redactarea unor capitole

Faza 2: 2011-2012 documentare și redactarea unor capitole

Faza 3: 2012-2013 documentare și redactarea unor capitole

e. Stadiul actual al cunoștințelor: Cercetarea istoriei germanilor din România a făcut progrese în ultimele două decenii. Au rămas însă o serie de aspecte de istorie a culturii care trebuie reluate și aprofundate. De asemenea, trecutul minorității germane din România în secolul XX este prea puțin studiat până în prezent, chiar dacă au apărut o serie de volume de documente și de studii pe această temă.

f. Scopul programului:

– analiza critică și sintetizarea cercetărilor mai vechi și integrarea informațiilor noi în circuitul științific național și internațional

– completarea cunoștințelor despre viața național-politică și culturală a minorității germane în secolul XX.

– continuarea cercetărilor autorilor din anii anteriori

g. Materiale și metode de lucru:

Materiale: PC, aparat foto, consumabile

Metode:- adunarea, fișarea și sistematizarea informațiilor despre presa social-politică a germanilor din România, despre relațiile româno-germane din arhive, ziare și reviste, memorii și jurnale, volume de documente, lucrări publicate

– analiza și compararea datelor adunate, apoi sintetizarea lor în capitole distincte, pe perioade istorice, dar și cu alte minorități germane

h. Rezultate scontate:

– realizarea unui studiu aprofundat asupra atitudinii presei săsești față de politica internațională a României interbelice și îndeosebi față de legăturile cu statul german, care au evoluat de la starea de armistițiu din 1918-1919, la cea de aliați în 1940

– introducerea în circuitul științific intern și internațional a unor informații și concluzii noi privind viața național-politică și culturală a germanilor din România

– realizarea unor studii monografice privind arta plastică a germanilor din România

i. Mod de valorificare:

– comunicări științifice

– studii în volume colective și reviste de specialitate

– publicarea unor volume

j. Colaborări în țară:

– Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Facultatea de Științe Socio-Umane, Departamentul de Istorie, Conservarea Patrimoniului și Teologie Protestantă, Muzeele de artă din Sibiu, București, Brașov, Baia Mare, Cluj-Napoca, Târgu Mureș
– Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde e. V. Heidelberg, Siebenbürgen-Institut Gundelsheim /Neckar, Muzeul Transilvan din Gundelsheim /Neckar

PROIECT DE CERCETARE NR.1

a. Denumire: *Relațiile româno-germane din perioada 1918–1940 reflectate în presa săsească*

b. Coordonator: Ciobanu Vasile

c. Colectiv de cercetare: Ciobanu Vasile

d. Termen de realizare: 2010-2012

Faza 1: Anul 2010-documentare și redactarea Introducerii și a capitolului I-Relațiile româno-germane din perioada 1918-1928 reflectate în presa săsească/

Faza 2: Anul 2011-documentare și redactarea capitolului II- Relațiile româno-germane din perioada 1929-1933 reflectate în presa săsească

Faza 3: Anul 2012-documentare și redactarea capitolului III- Relațiile româno-germane din perioada 1934-1940 reflectate în presa săsească

e. Stadiul actual al cunoștințelor: Cercetarea istoriei germanilor din România în anii 1918-1940 a făcut progrese în ultimii ani. La fel și cercetarea relațiilor româno-germane din anii 1918-1940 a progresat prin lucrările publicate de Ioan Chiper, Barbara Haynes, Johann Böhm. Mai puțin studiată este însă presa germanilor din România care este încă un izvor prea puțin folosit. Deosebit de utilă este această sursă cu privire la stabilirea atitudinii conducerii germanilor din România față de politica externă a României și la cercetarea rolului său în relațiile dintre cele două țări.

f. Scopul proiectului:

– analiza și sintetizarea cunoștințelor despre presa germanilor din România în anii 1918-1940

– schițarea liniilor de forță ale relațiilor româno-germane din anii 1918-1940

– analizarea atitudinii principalelor publicații social-politice săsești față de politica externă a României interbelice

– completarea cunoștințelor despre viața național-politică a minorității germane din prima parte a secolului XX, îndeosebi despre poziția acesteia față de reluarea și dezvoltarea relațiilor dintre România și Germania după 1918

g. Materiale și metode de lucru:

– PC, aparat foto, consumabile

– adunarea, fișarea și sistematizarea informațiilor despre presa social-politică a germanilor din România, despre relațiile româno-germane din arhive, ziare și reviste, memorii și jurnale, volume de documente, lucrări publicate

– analizarea și compararea datelor adunate, apoi sintetizarea lor în capitole distincte, pe perioade istorice, dar și cu alte minorități germane

h. Rezultate scontate:

– realizarea unui studiu aprofundat asupra atitudinii presei săsești față de politica internațională a României interbelice și îndeosebi față de legăturile cu statul german, care au evoluat de la starea de armistițiu din 1918-1919, la cea de aliați în 1940
– introducerea în circuitul științific intern și internațional a unor informații și concluzii noi privind viața național-politică a germanilor din România și interesul lor major față de evoluția relațiilor româno-germane

i. Valorificarea rezultatelor:

– comunicări științifice
– studii în volume colective și reviste de specialitate
– publicarea unui volum pe această temă

j. Colaborări în țară: -Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu

k. Colaborări în străinătate:- Siebenbürgen-Institut Gundelsheim/Neckar

PROIECT DE CERCETARE NR. 2

a. Denumire: Sub semnul lui Apollo. Artiste din mediul german transilvănean în secolele XIX și XX.

b. Coordonator: Gudrun-Liane Ittu

c. Colectiv de cercetare: proiect individual

d. Termen de realizare: trei ani (2011-2013).

Faza 1: ianuarie-decembrie 2011 identificarea și studierea bibliografiei, studiul principalelor publicații periodice de limbă germană din Transilvania – toate obiectivele propuse pentru prima fază au fost realizate.

Faza 2: (ianuarie-decembrie 2012) studiu de arhivă, identificarea și transcrierea unor jurnale personale

Faza 3: (ianuarie-decembrie 2013) continuarea cercetării în arhive și redactarea cărții

e. Stadiul actual al cunoștințelor: Nu există o lucrare de sinteză care să releve contribuția femeilor la dezvoltarea tuturor domeniilor artistice din Transilvania secolului al XIX-lea și XX. În ultimii 10 ani au apărut câteva monografii ale celor mai importante artiste plastice și s-au publicat câteva articole despre artiste din alte domenii. Toate acestea sunt total insuficientă pentru a oferi o imagine de ansamblu a fenomenului.

f. Scopul proiectului: realizarea unei lucrări de sinteză privind contribuția femeilor din mediul german din Transilvania în secolele al XIX-lea și XX la dezvoltarea artei plastice, artelor scenice și literaturii.

g. Materiale și metode de lucru: adunarea și prelucrarea informației, redactarea textului, prelucrarea ilustrațiilor, pregătirea pentru tipar, realizarea corecturii.

h. Rezultate scontate: estimăm finalizarea fiecărei faze la termenele stabilite și încheierea proiectului la sfârșitul anului 2013.

i. Valorificarea rezultatelor: prin publicarea de studii și articole în reviste din țară și străinătate pe parcursul perioadei de cercetare și publicarea unei cărți după finalizarea cercetării.

j. Colaborări în țară: DJAS Sibiu, Arhiva Centrală a Bisericii Ev. C. A. Sibiu, Muzeul Brukenthal, Muzeul Transilvănean din Gundelsheim, Teatrul de Stat „Radu Stanca” Sibiu.

COLECTIV: DICȚIONARUL GRAIURILOR SĂSEȘTI

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

PROGRAM DE CERCETARE NR. 4

- a. Denumire:** Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania.
- b. Coordonator:** Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu (I.C.S.U.).
- c. Stadiul actual al cunoștințelor:** sintezele, articolele și studiile de specialitate sunt, multe dintre ele, unilaterale, parțiale și tendențioase, fără a se cunoaște specificul și amploarea contribuțiilor populației germane la cultura mai veche sau mai nouă de pe teritoriul României.
- d. Scopul programului:** redactarea Dicționarului tezaur al graiurilor săsești din Transilvania și integrarea graiurilor în cultura românească și în cultura spațiului lingvistic german.
- e. Rezultate scontate:** Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania reprezintă o sursă de mare valoare științifică pentru cercetările interdisciplinare din cele mai variate domenii (lingvistică, istorie, etnografie, folcloristică, sociologie etc.) și are o mare însemnătate pentru istoria limbii germane, prin faptul că include atestări germane din limba documentelor transilvănene (începând din secolul al XIII-lea, până în anul 1848) care pun în lumină influența graiurilor asupra limbii literare germane din Transilvania și sunt importante și pentru istoria limbii germane în general. Lucrarea relevă, totodată interferențele culturale româno-săsești și maghiare-săsești, rod al unei conviețuiri fertile de-a lungul veacurilor.
- f. Mod de valorificare:** publicarea Dicționarului în continuare în mai multe volume la Editura Academiei Române (București) și la Editura Böhlau (Germania).
- g. Durata:** elaborarea întregului dicționar în mai multe volume aproximativ până 2020

PROIECT DE CERCETARE NR.1

- a. Denumire:** *Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania, redactare parțială litera S*
- b. Coordonator:** Haldenwang Sigrid
- c. Colectiv de cercetare:** Haldenwang Sigrid, Dengel Malwine, Mattis-Teutsch Agnes.
- d. Termen de realizare:** Menționăm că litera S cuprinde un material dialectal destul de bogat, de aceea am recurs la elaborarea în 5 faze a primei părți acestei litere (S–Sch)
- Redactare parțială: 2008-2012 inclusiv:*
- 2008: 100 de spalturi redactate la calculator
 - 2009: 100 de spalturi redactate la calculator
 - 2010 : 100 de spalturi redactate la calculator
 - 2011: 100 de spalturi redactate la calculator
 - 2012: revizia științifică a materialului redactat și predarea la tipar la sfârșitul anului.

e. Stadiul actual al cunoștințelor: 1908–1931 au apărut trei volume (A-C, D-F, R-Salarist [ediție veche]) ale acestui dicționar; după reluarea lucrărilor în 1956, în perioada 1971–1975 au apărut trei volume (G [1971], H-I-J [1972], K [1975]), în 1993 a apărut volumul 6 (L), în 1998 a fost publicat volumul 7 (M), iar în anul 2002 volumul 8 (N-O-P) și în anul 2006 volumul 9 (QR).

f. Scopul proiectului: teaurizarea dialectelor săsești din Transilvania și cunoașterea lor; bază de date pentru cercetări interdisciplinare și pentru cunoașterea interferențelor culturale româno-săsești și maghiare-săsești.

g. Materiale și metode de lucru: arhiva dicționarului numeră în prezent circa 2 milioane de fișe, atestări dialectale, chestionare, excerpte din literatura dialectală și din documente istorice.. Normele de elaborare ale noului dicționar dialectal (din 1956) au fost concepute în funcție de progresele lexicografiei din ultimele decenii, ținând cont și de profilul dicționarelor dialectale germane. Pentru fiecare fază de elaborare materialul amintit rămâne valabil, se mai adaugă exemple dialectale noi, care oglindesc transformările sociale în decursul timpului; articolele dicționarului sunt de asemenea îmbogățite cu materialul dialectal extras din monografiile satelor din Transilvania recent apărute.

h. Rezultate scontate: elaborarea unui dicționar teaur dialectal în mai multe volume care va cuprinde lexicul săsesc vorbit până de curând sub forma unor graiuri locale în aproximativ 240 de localități din Transilvania.

i. Valorificarea rezultatelor: elaborarea unui dicționar teaur dialectal în mai multe volume care va cuprinde lexicul săsesc vorbit până de curând sub forma unor graiuri locale în aproximativ 240 de localități din Transilvania.

j. Colaborări în țară: cu Universitatea „Lucian Blaga“ din Sibiu (secția de limba germană), cu Universitatea „Transilvania“ din Brașov (secția de limba germană), cu Universtarea din București, Facultatea de limbi străine (secția de limba germană), participând reciproc la simpozioane științifice organizate cu comunicări științifice și publicarea acestora în revistele respective de specialitate

k. Colaborări cu străinătate: Din anul 1996 dicționarul a fost sprijinit financiar de către Fundația „Volkswagen“ din Germania. Acest proiect a fost coordonat de Academia pentru Literatură și Știință din Mainz (Germania). Datorită acestei sponsorizări a fost posibilă tipărirea și publicarea volumului 7 (M). Această sponsorizare a fost valabilă și pentru volumul 8 (N-P). Publicarea volumului 9 (QR) a fost sprijinit financiar de către fundația „Hermann-Niermann“ din Düsseldorf (Germania), de către „Ambasada Republicii Federale Germania – București“, iar finanțarea lucrărilor tehnice-redacționale de către „Institutul care se ocupă cu cultura și istoria din sudetul Europei (IKGS)“. Pe plan editorial rămâne valabilă cooperarea între Editura Academiei Române (București) și Editura Böhlau: Köln, Weimar, Viena (Germania), începând cu litera L din 1993. La aceasta se adaugă participarea responsabilei de temă a dicționarului, Sigrid Haldenwang, cu comunicări științifice la simpozioane științifice din spațiul german, urmat de publicarea rezultatelor cercetării în revistele de specialitate din țară și din străinătate.

COLECTIV: ISTORIA LITERATURII ROMÂNE

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

PROGRAM DE CERCETARE NR. 5

a. Denumire: *Confluente europene în cultura și civilizația transilvană*

b. Coordonator: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu / colectivul de Istoria literaturii române

c. Stadiul actual al cunoștințelor: în bibliografia de specialitate nu sunt consemnate unitar până în prezent, decât cercetări parțiale, care oferă doar o imagine secvențială a rolului aparte pe care interculturalitatea l-a avut în evoluția culturii și civilizației sibiene, păstrând echilibrul între datele proprii orientului și tendințele de aliniere la normele europene.

d. Scopul programului: Publicarea unor lucrări de referință în domeniu, importante pentru studierea subiectului de către cercetători.

e. Rezultate scontate: evidențierea specificului cultural autohton, precum și a relațiilor dintre cultura țărilor germanofone și spațiul românesc, influențe reciproce, alinierea, din punct de vedere cultural, la stadiul și formele europene ale timpului. Relevarea liniilor directoare ale preocupărilor și contribuțiilor în domeniile literaturii, artei, istoriei, limbii, teatrului și etnologiei.

f. Mod de valorificare: comunicări științifice, publicarea unor studii în reviste de specialitate, publicarea unui volum la Editura Academiei Române.

g. Durata: 2012-2014.

PROIECT DE CERCETARE NR.1

a. Denumire: *Sibiul cultural între orient și occident*

b. Coordonator: dr. Ilie Moise, C.P. I (1/2 normă).

c. Colectiv de cercetare: dr. Ilie Moise, dr. Gabriela Cenușer Panczel

d. Termen de realizare: 3 ani (2012–2014).

Faza I - 2012: informare bibliografică exhaustivă consacrată temei prin parcurgerea integrală a materialelor bibliografice.

Faza II - 2013: fișarea materialului pe domenii, după criteriul tematic; clasificare, prelucrare, susținerea unor comunicări științifice, publicarea studiilor.

Faza III - 2014: prelucrarea fișelor analitice, publicarea studiilor, elaborarea și redactarea lucrării, revizie finală în vederea omogenizării textului; pregătirea pentru tipar.

e. Stadiul actual al cunoștințelor: : în bibliografia de specialitate nu sunt consemnate unitar până în prezent, decât cercetări parțiale, care oferă doar o imagine secvențială a rolului aparte pe care interculturalitatea l-a avut în evoluția culturii și civilizației sibiene,

păstrând echilibrul între datele proprii orientului și tendințele de aliniere la normele europene.

f. Scopul proiectului: realizarea unor lucrări științifice privind obiectul cercetării, care vor fi diseminate la sesiuni științifice, în reviste de specialitate și într-un volum, pentru a face cunoscute, într-o formulă organizată, a aspectelor culturale sibiene, aflate la confluența culturilor estice și vestice.

g. Materiale și metode de lucru: parcurgerea bibliografiei: colecții, publicații, indici bibliografici, documente, lucrări aferente, traduceri, selectarea și redactarea textului, corectură, coordonarea operațiunilor finale de editare și tipărire.

h. Rezultate scontate: finalizarea la termen a activităților propuse; evidențierea relațiilor dintre cultura țărilor germanofone și spațiul românesc, influențe reciproce, alinierea, din punct de vedere cultural, la stadiul și formele europene ale timpului. Relevarea liniilor directe ale preocupărilor și contribuțiilor în domeniile literaturii, artei, istoriei, limbii, teatrului și etnologiei, în eforturile societății românești de integrare europeană, concomitent cu păstrarea identității naționale. Se estimează finalizarea fiecărei faze la termenele stabilite și încheierea proiectului la sfârșitul anului 2014.

i. Valorificarea rezultatelor: prin publicarea de articole și studii științifice, participări la sesiuni de comunicări științifice, publicarea unui volum adresat atât specialiștilor, cât și unui public mai larg, interesat de acest domeniu.

j. Colaborări în țară: cu Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Complexul Muzeal ASTRA, Biblioteca județeană ASTRA Sibiu, Biblioteca Academiei Române, Arhivele Naționale ale României, Muzeul *Brukenthal*, Biblioteca universitară Cluj-Napoca.

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

PROGRAM DE CERCETARE NR. 6

- a. Denumire:** Rolul conștiinței sociale în schimbarea socială a lumii contemporane
- b. Coordonator:** Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu , dr. Dorel Morândău, c I, ½ normă
- c. Stadiul actual al cunoștințelor:** Studiile asupra conștiinței sociale sunt puțin articulate deși există numeroase preocupări în domeniul științelor sociale (sociologie, psihologie, antropologie, politologie) dar și în domeniul fizicii contemporane. Toate aceste studii relevă rolul central al conștiinței în modelarea lumii contemporane, în dinamizarea proceselor sociale dar și în blocarea acestora când nu corespund aspirațiilor, intereselor și opțiunilor indivizilor. Actualul context socioeconomic dominat de criza structurală mondială se reflectă și în conștiința socială a indivizilor. Privită istoric, tema poate reliefa rolul pe care l-a jucat conștiința în creșterile economice explozive din anumite perioade (Joel Mokyr de la Universitatea Northwestern spune că schimbarea crucială a avut loc, mai întâi, în mintea oamenilor). Sociologii P. Berger și T. Luckman, pe linia lui A. Schutz afirmă că modul în care oamenii privesc (conștientizează) lumea duce la schimbarea ei. Aceste idei capătă tot mai multă coerență și substanță și arată primii pași majori în apropierea științelor naturii de științele sociale. Fizicianul Fritjof Capra subliniază rolul crucial în formarea conștiinței a limbajului, gândirii conceptuale și lumii sociale În România studiile pe această temă sunt ne semnificative și ele sunt determinate mai mult de o serie de situații concrete amenințătoare care au dus la crearea unei conștiințe comune pentru a răspunde eficient acestor situații.
- d. Scopul programului** Programul își propune să surprindă cercetările legate de conștiință în general și de conștiința socială în special, să reliefeze paradigmele și conceptele vehiculate în legătură cu conștiința socială și să analizeze modul în care acestea sunt instrumentalizate în realitatea socială. Proiectul inclus în acest program va încerca să surprindă aspecte ale realității sociale care se regăsesc la nivelul conștiinței sociale dar și măsura în care conștiința socială a jucat un rol în modelarea lumii contemporane.
- e. Rezultate scontate:** Realizarea unei analize de conținut pe mass media care să pună în evidență modul în care aspecte ale realității sociale sunt reflectate în conștiința oamenilor și plecând de aici modul în care se structurează conștiința socială și se constituie ca suport al acțiunii umane. Pe baza studiilor teoretice și de teren se va constitui un corp de ipoteze care să explice rolul conștiinței în devenirea lumii contemporane.
- f. Mod de valorificare:** studii, comunicări
- g. Durată:** 2012–2013

PROIECT DE CERCETARE NR.1

a. Denumire: Rolul conștiinței sociale în schimbarea socială a lumii contemporane

b. Coordonator: dr. Dorel Morândău

c. Colectiv de cercetare: dr. Dorel Morândău

d. Termen de realizare: decembrie 2013

Faza 1: (ianuarie–decembrie 2012). În anul 2012 se vor realiza următoarele activități: documentare în bazele de date internaționale (Ebsco, ProQuest s.a.) și la BCU a Universității LUCIAN BLAGA Sibiu. De asemenea se va efectua o analiză de conținut pe presa centrală.

Faza 2: (ianuarie 2013– decembrie 2013), redactarea textului final și publicarea (trimiterea spre publicare) a două articole (BDI) pe tema cercetării;

e. Stadiul actual al cunoștințelor: Conștiința a fost readusă în preocupările oamenilor de știință grație fizicienilor care au constatat că în ecuația paradigmatică a fizicii aceasta nu a fost inclusă. Studiile asupra conștiinței sociale sunt puțin articulate deși există numeroase preocupări în domeniul științelor sociale (sociologie, psihologie, antropologie, politologie) dar și în domeniul fizicii contemporane. Toate aceste studii relevă rolul central al conștiinței în modelarea lumii contemporane, în dinamizarea proceselor sociale dar și în blocarea acestora când nu corespund aspirațiilor, intereselor și opțiunilor indivizilor. Actualul context socioeconomic dominat de criza structurală mondială se reflectă și în conștiința socială a indivizilor. Privită istoric, tema poate reliefa rolul pe care l-a jucat conștiința în creșterile economice explozive din anumite perioade (Joel Mokyr de la Universitatea Northwestern spune că schimbarea crucială a avut loc, mai întâi, în mintea oamenilor). Sociologii P. Berger și T. Luckman, pe linia lui A. Schutz afirmă că modul în care oamenii privesc (conștientizează) lumea duce la schimbarea ei. Aceste idei capătă tot mai multă coerență și substanță și arată primii pași majori în apropierea științelor naturii de științele sociale. Fizicianul Fritjof Capra subliniază rolul crucial în formarea conștiinței a limbajului, gândirii conceptuale și lumii sociale. În România studiile pe această temă sunt nesemnificative și ele sunt determinate mai mult de o serie de situații concrete amenințătoare care au dus la crearea unei conștiințe comune pentru a răspunde eficient acestor situații.

f. Scopul proiectului: proiectul inclus în acest program va încerca să surprindă aspecte ale realității sociale care se regăsesc la nivelul conștiinței sociale dar și măsura în care conștiința socială a jucat un rol în modelarea lumii contemporane.

g. Materiale și metode de lucru: bibliografia de specialitate, bazele de date existente și analiza de conținut, date rezultate din cercetări proprii și analiza acestora.

h. Rezultate scontate: Triangulația datelor va permite atingerea obiectivelor fixate privind construcția unui corp de ipoteze care să conducă la înțelegerea rolului conștiinței sociale în schimbările sociale din lumea contemporană.

i. Valorificarea rezultatelor: publicare studii, comunicări, includere concluzii în cursurile de specialitate

j. Colaborări în țară: ULB Sibiu – Facultatea de Științe Socio-Umane.